

45. konference Italské knihovnické asociace (AIB)

Konference XLV Congresso nazionale AIB : AIB 99 se konala ve dnech 16.-19. května 1999 v Kongresovém centru umístěném v moderní části Říma zvané EUR. Více než tisíc italských knihovníků jednalo několik dní o nejrůznějších tématech, některé bloky byly čistě italské, jiné mezinárodní. Hlavní garant bloku věnovaného vývoji katalogizačních pravidel v mezinárodním (hlavně evropském) kontextu mne požádal o referát (The Development of Czech Cataloging Rules in the 20th Century or, Resisting Foreign Influences - viz Národní knihovna, 1999, č. 2, s. 55) již na loňské konferenci IFLA. Byla jsem potěšena tím, že česká zkušenost je pro italské kolegy stejně zajímavá jako zkušenost Francie, Anglie či Německa. Až na konferenci samé jsem si však v plné míře uvědomila, že se nejednalo o pozvání náhodné, že „česká cesta“ v oblasti implementace standardů je mezinárodně známá a uznávaná.

Na konferenci probíhala paralelní jednání o řadě „horkých“ knihovnických témat dneška, především o elektronických dokumentech v knihovnách z různých hledisek, o transformaci profese knihovníka v návaznosti na transformaci služeb atd. Tato témata bývají zpravidla mnohem atraktivnější než transformace katalogizačních pravidel, proto mne velmi překvapil obrovský zájem italských knihovníků o blok věnovaný katalogizaci.

Z referátů i diskuse během kongresu i mimo něj při různých společenských setkáních vyplynulo, že evropské knihovny jsou dnes v oblasti katalogizačních pravidel ve fázi velmi složitého rozhodování:

- Převzít AACR2R, která se již de facto stala mezinárodními pravidly a jsou nejrozšířenější katalogizační instrukcí na světě?
- Vyvíjet vlastní katalogizační pravidla?
- Zůstat u stávajících katalogizačních pravidel a s rozhodnutím ještě počkat?

Diskutovalo se o tom, zda je lepší zvolit řešení typu „křížovatka“, která nutí k rychlému rozhodnutí a pokračování po zvolené cestě, byť je obtížná a vede přes řadu překážek, nebo „kruhový objezd“, který dává možnost několikrát se vrátit, dobře věci rozvážit a rozhodnout se v klidu a v nejvhodnější chvíli. Obě řešení jsou problematická. První (Španělsko, ČR) vyžaduje odvalu ke změnám (mnohdy radikálním) - diskutovalo se i o ztrátě národní identity, druhé přináší nejistotu a stagnaci (Německo, Francie, Slovensko, Itálie). V období nejistoty jsou problémem:

- spolupráce v národním a zejména mezinárodním kontextu
- implementace nových systémů
- příprava metodických příruček a školení
- retrospektivní konverze katalogů

Během konference jsem si uvědomila, že věci, které jsou pro nás naprosto samozřejmé (diskutuje se pouze o tom,

jak implementovat a školit UNIMARC a AACR2R, nikoli o tom, zda implementovat a školit právě tyto standardy či jiné, předávání záznamů do OCLC i jejich přebírání probíhá bez problémů a je efektivní, otázka sdílené katalogizace v národním měřítku je problémem technickým, nikoli problémem neslučitelnosti dat), nejsou vůbec samozřejmé jinde. Mnohdy jsme málo trpěliví a máme pocit, že postupujeme příliš pomalu. Pro korekci úhlu pohledu je velmi dobré uvědomit si situaci jiných zemí. Právě tato mezinárodní konfrontace a změna pohledu na situaci u nás (z mezinárodního pohledu vypadá mnohem optimističtěji než z pohledu národního) byla pro mne nejvýznamnějším přínosem účasti na konferenci.

Tištěné materiály z konference, které se mi podařilo získat, jsou k dispozici ve studovně Odboru knihovnictví NK, řada informací je dostupná na <http://www.aib.it/aib/congr/co99index.htm>.

Bohdana Stoklasová
Národní knihovna ČR